18.10.2021

Erityisasiantuntija Ilona Latsa
Lainsäädäntöneuvos Leila Suvantola

HE 104/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Sallan kansallispuistosta

Ympäristöministeriön vastine ympäristövaliokunnalle annettuihin lausuntoihin

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle,

ympäristöministeriö antaa kirjallisen vastineensa valiokunnalle annetuissa asiantuntijalausunnoissa esitettyihin kannanottoihin hallituksen esityksestä.

1. Lausunnonantajien kannanotot

Ympäristövaliokunta on toimittanut seuraavien tahojen antamat kirjalliset lausunnot ympäristöministeriöön vastineenantoa varten: Paliskuntain yhdistys, Sallan paliskunta, Sallan metsänhoitoyhdistys ry, Sallan riistanhoitoyhdistys, Suomen Metsästäjäliitto, Onkamon Erä ry, WWF Suomi sekä Pro Kutsa, Sallan ja Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n yhteinen lausunto.

Paliskuntain yhdistys katsoo, että poronhoito-oikeuden ja poronhoidon harjoittamiseen liittyvien oikeuksien ja toiminnan turvaamisesta tulee huolehtia kansallispuistoa perustettaessa. Paliskuntain yhdistys katsoo, että Sallan paliskunta tulee myös osallistaa kansallispuiston tarkempaan suunnitteluun. Paliskuntain yhdistys pitää hallituksen esitystä perusteluineen sellaisenaan hyvänä ja kannatettavana, mikäli sen kirjaukset riittävät siihen, että luonnonsuojelulain 15.1 § 3 kohdan mukainen vahinkoa aiheuttavan riistaeläinyksilön luvanvarainen poistaminen on mahdollista koko kansallispuiston alueella, myös metsästysrajoitusalueella. Mikäli kyseinen asia kuitenkin vaatii täsmentämistä, paliskuntain yhdistys esittää valiokunnan tekevän lakiin tarvittavat korjaukset.

Sallan paliskunta katsoo, että hallituksen esitys laiksi Sallan kansallispuistosta on kannatettava ja sellaisenaan hyvä, mikäli lain kirjaukset ovat riittävät siihen, että luonnonsuojelulain 15.1 §:n 3 kohdan mukainen poikkeuslupapyynti on mahdollista koko kansallispuiston alueella, myös esitetyllä metsästysrajoitusalueella. Sallan paliskunta katsoo, että asia vaatii lakitekstin täsmentämistä ja viittausta ikuisiksi ajoiksi ja ainaisesti pysyväksi tarkoitettuun sopimukseen.

Sallan metsänhoitoyhdistys ry kannattaa esitettyä kansallispuiston aluerajausta ja katsoo, että kansallispuistoa ei tule ulottaa valtion maiden ulkopuolelle. Sallan metsänhoitoyhdistys ry tunnistaa kansallispuiston mahdollisesti heikentävän metsätalouden harjoittamisen toimintaedellytyksiä kansallispuiston läheisyydessä. Metsänhoitoyhdistys katsoo, että kansallispuiston läheisyydessä yksityisomistuksessa olevien kiinteistöjen kulkuoikeudet tulee tarkistaa ja tarvittaessa perustaa tai muutoin turvata kansallispuiston perustamisen yhteydessä niin, että metsätalouden toimintaedellytyksiä ei heikennetä.

Sallan riistanhoitoyhdistys tarkentaa lausunnossaan, että ehdotus metsästysrajoitusalueesta tuli yhdistyksen tietoon epävirallista kautta. Riistanhoitoyhdistys esittää tarkennuksia hallituksen esityksen perusteluihin metsästyksen turvallisuuteen ja karhun metsästykseen liittyen sekä sitä, että metsästysseuroja koskeva hirvenmetsästysoikeus rajattaisiin koskemaan vain paikallisia Sallaan rekisteröityneitä seuroja. Lisäksi Sallan

riistanhoitoyhdistys tarkentaa lausunnossaan, että vahinkoperusteiset suurpetojen poikkeusluvat myöntää Suomen Riistakeskus. Riistanhoitoyhdistys katsoo, että lakiesityksessä ei ole käsitelty hankkeen vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevaan ahmaan korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (KHO:2020:31) mukaisesti. Lisäksi riistanhoitoyhdistys esittää, että Sallan riistanhoitoyhdistyksestä otetaan edustaja mukaan toimikuntaan, joka laatii kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman ja järjestyssäännön.

Suomen Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan metsästysoikeuden tulisi koskea myös metsästysseurojen ulkopaikkakuntalaisia jäseniä, seuroilla tulisi olla mahdollisuus kutsua metsästysvieraita, metsästysoikeuden tulisi käsittää kaiken riistan metsästäminen ja metsästysoikeutta ei tulisi rajata koskemaan vain jo perustettuja metsästysseuroja. Lisäksi metsästyskoirien kouluttamisen ja koetoiminnan sekä moottoriajoneuvon käytön metsästyssaaliin noutamisen, riistanhoitotöiden ja pienpetojen pyynnin yhteydessä tulisi olla kansallispuistossa sallittua. Metsästäjäliitto esittää Kelloselästä Onkamoon johtavan metsäautotien peruskorjausta ja yhdistämistä läpiajettavaksi. Metsästäjäliitto tukee esitystä, että kansallispuistoon rajoittuvien metsästysseurojen edustajat ovat jatkossa mukana puiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa sekä järjestyssääntöä laativassa ja ylläpitävässä työryhmässä.

Onkamon Erä ry, joka toimii myös Onkamon kyläyhdistyksen asioiden hoitajana, ei hyväksy Sallan kansallispuistoa hallituksen esityksen 104/2021 vp mukaisena. Onkamon Erä ry toteaa, että sallalaiset eivät ole kansallispuiston perustamisesta yksimielisiä ja pitää kuulemista valikoivana. Onkamon Erä ry katsoo, että lakiesitys rikkoo valtion ja Kuolajärven (nyk. Sallan) pitäjäläisten, maanomistajien ja valtion ikuisiksi ajoiksi ja ainaisesti pysyväksi tarkoitettua ruotusopimusta. Onkamon Erä ry:n mukaan laki rajaa erityisen oikeuden omistajien metsästystä, kalastusta, poronhoitoa ja muuta luontaistaloutta kansallispuistoksi tarkoitetulla alueella ja lopettaa hirvenpyynnin kansallispuiston alueella tähän elossa olevaan sukupolveen eli henkilöihin, jotka ovat rekisteröitynä metsästysseuroihin lain voimaantullessa. Onkamon Erä ry esittää lakiehdotukseen lisättäväksi seuraavaa: ”*Sallan kuntalaisten (Kuolajärven pitäjäläisten) kanssa tehdyn sopimuksen (ruotusopimuksen) mukaiset oikeudet säilytetään muuttumattomina Sallan kansallispuiston alueella*.”

WWF Suomi kannattaa lämpimästi ehdotettua lakia Sallan kansallispuiston perustamisesta. WWF ehdotti aiemmin lausunnossaan hallituksen esitysluonnoksesta kansallispuiston toteuttamista valtion mailla huomattavasti esitettyä laajempana. WWF katsoo, että kansallispuiston toteuttaminen ehdotettua laajempana olisi tärkeää muun muassa EU:n biodiversiteettistrategian 2030 metsiensuojelutavoitteiden saavuttamiseksi. WWF esitti aiemmin harkittavaksi myös metsästyksen kieltämistä kokonaan Sallan kansallispuiston alueella. WWF toteaa, että metsästys on luonnonsuojelulain mukaan kielletty kansallispuistossa ja lisäksi metsästys on vastoin kansainvälisen luonnonsuojeluliiton IUCN:n kansallispuistoille (suojelualueluokka II) asettamia kriteerejä.

Pro Kutsa, Salla ja Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry katsovat, että Sallan kansallispuisto on rajattu liian pieneksi ja esittävät kansallispuiston laajentamista etelään UKK-reitin ympärille Hautajärven luontokeskukseen Oulangan kansallispuistoon saakka. Täydentävässä lausunnossaan lausunnonantajat kritisoivat näkemystä, että Sallan kansallispuistoa ei olisi mahdollista laajentaa UKK-reitin ympärille laajempien reitistöjen ylläpidon edellyttämän rahamäärän vuoksi. Lausujat esittävät esimerkiksi Oulangan kansallispuiston kävijöiltä kerättävää vapaaehtoista puistomaksua (5€), jota voisi käyttää rakenteiden ja reitistöjen ylläpitoon.

2. Ympäristöministeriön vastine kannanottoihin ja lausuntoihin

Ympäristöministeriö viittaa ympäristövaliokunnalle antamaansa muistioon (16.9.2021) ja lausuntoon (21.9.2021) sekä maa- ja metsätalousvaliokunnalle antamaansa muistioon (23.9.2021) ja lausuntoon (30.9.2021). Ympäristöministeriö toteaa jo esitetyn lisäksi tiivistäen seuraavaa:

2.1. Poronhoito ja suurpetojen pyynti

Paliskuntain yhdistyksen ja *Sallan paliskunnan* lausunnoissa esiin nostama pyyntiluvanvaraisen riistaeläinlajin yksilön poikkeuslupapyynti on mahdollista myös metsästysrajoitusalueella perustuen luonnonsuojelulain 15 §:n 1 momentin 3 kohtaan. Sen mukaan kansallispuistosta voidaan Metsähallituksen luvalla poistaa sellaisten pyyntiluvanvaraisten riistaeläinlajien yksilöitä, jotka suojelualueen ulkopuolella aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai omaisuudelle aiheutuvasta merkittävästä taloudellisesta vahingosta. Tätä lainkohtaa sovelletaan myös sellaisissa kansallispuistoissa, joissa metsästys on luonnonsuojelulain 13 §:n pääsäännön mukaan kokonaan kielletty. Säännöksen nojalla suurpetojen ja mahdollisiin muihin vahinkoa tai uhkaa aiheuttavien eläinlajien yksilöiden poistaminen kansallispuistosta on mahdollista koko kansallispuiston alueella mukaan lukien metsästysrajoitusalue.

2.2. Metsästys

Suomen Metsästäjäliiton esitys laajoista metsästysoikeuksista lupametsästäjille poikkeaisi merkittävästi muista Pohjois-Suomen kansallispuistoista sekä koko Suomen kansallispuistoverkoston periaatteista. Luonnonsuojelulain 13 §:n 5 kohdan nojalla kansallispuistoissa ei saa pyydystää, tappaa tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärankaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä. Tästä lähtökohtaisesta kiellosta on poikettu paikallisten metsästyksen sallimiseksi niissä kansallispuistoissa, jotka sijaitsevat metsästyslain 8 §:ssä tarkoitetuissa kunnissa. Lupametsästyksen jatkuminen Sallan kunnassa sijaitsevilla valtion mailla on nimenomaisesti huomioitu kansallispuiston rajauksessa. Rajauksen ulkopuolelle on jätetty laajasti luontoarvoiltaan merkittäviä valtion maita, jotta kansallispuiston vaikutus lupametsästykseen ja muuhun maankäyttöön Sallan kunnan alueella jäisi mahdollisimman vähäiseksi. Kansallispuiston ulkopuolelle jäisi Sallan kunnassa Metsähallituksen Vilma-Savinan pienriistan lupametsästysalueesta lähes 67 000 hehtaaria, koko Naruska-Tuntsan yli 150 000 hehtaarin pienriistan lupametsästysalue sekä noin 230 000 hehtaaria hirvenmetsästyksen lupa-alueita. Lisäksi Sallan yhteismetsä myy pienriistan ja hirven metsästyslupia noin 70 000 hehtaarin laajuisille alueilleen.

Valtion luonnonsuojelualueista kansallispuistot ovat niitä, jotka on tarkoitettu nimenomaisesti yleisiksi luonnonnähtävyyksiksi, joihin yleisöä erityisesti ohjataan. Kansallispuistojen käyntimäärät ovat kasvaneet merkittävästi viime vuosina. Viime vuonna tapahtunut metsästysonnettomuus Urho Kekkosen kansallispuistossa nosti esiin vilkkaassa virkistyskäytössä olevien kansallispuistojen kävijäturvallisuuden, mihin myös lainsäädännön arviointineuvosto kiinnitti hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa vakavaa huomiota. Kuten hallituksen esityksessä on todettu, merkittävin kävijäturvallisuutta edistävä tekijä ehdotettavassa kansallispuistossa on laajamittaisen ulkopaikkakuntalaisten lupametsästyksen päättyminen kansallispuiston alueella. Paikallisten metsästys alueella on lupametsästystä vähäisempää, ajoittuu virkistyskäytön sesonkien ulkopuolelle sekä perustuu vahvaan alueen ja sen reitistöjen tuntemukseen, mikä merkittävästi vähentää paikallisen metsästyksen aiheuttamia turvallisuusriskejä.

WWF Suomen esittämä metsästyksen täydellinen kieltäminen kansallispuistossa olisi linjassa luonnonsuojelulain kanssa, mutta poikkeaisi kaikissa Pohjois-Suomen kansallispuistoissa käytössä olevasta periaatteesta, joka sallii paikallisten asukkaiden metsästyksen. Paikallisten asukkaiden metsästysoikeuden säilyminen ja hirvenmetsästyksen salliminen myös metsästysseurojen ulkopaikkakuntalaisille jäsenille vuonna 2017 perustetun Hossan kansallispuiston tavoin on kansallispuiston paikallisen hyväksyttävyyden edellytys. Lajisuojelun kannalta lupametsästyksen päättyminen kansallispuiston alueella edistää erityisesti metsäkanalintujen suojelua Sallan kansallispuiston alueella.

Suomen Metsästäjäliiton lausunnossa esittämä metsästyskoirien koulutuksen ja moottoriajoneuvojen käytön salliminen saaliin noudossa, riistanhoitotöissä ja pienpetojen pyynnin yhteydessä arvioidaan myöhemmin kansallispuistolle laadittavissa hoito- ja käyttösuunnitelmassa ja järjestyssäännössä. Kuulemistilaisuudessa kävi ilmi, että tälläkään hetkellä koirakoulutusta ei toteuteta suojelualueella, vaan sen ulkopuolella. Kuten edellä on todettu, kansallispuiston ulkopuolelle jää erittäin suuria valtion omistuksessa olevia maa-alueita, joissa koirakoulutusta voidaan toteuttaa. Metsähallitus on myös sallinut saaliin noutamisen moottoriajoneuvolla muillakin suojelualueilla, eikä ympäristöministeriön tiedon mukaan tähän olisi tulossa muutosta. Metsästäjäliiton esitystä tieyhteyden rakentamisesta on käsitelty hallituksen esityksessä, missä todetaan, että tien rakentaminen ei olisi kansallispuiston hoidon ja käytön kannalta tarpeen. Tien ja sillan rakentaminen aiheuttaisi välittömiä heikentäviä muutoksia rakennuspaikan luonnonympäristössä, pirstoisi alueen ekologista kokonaisuutta ja muodostuva tieyhteys toisi mukanaan läpiajoliikennettä kansallispuiston alueelle. Tien rakentaminen näin ollen todennäköisesti edellyttäisi luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista Natura-arviointia riippumatta siitä, perustetaanko kansallispuisto, koska alue kuuluu Natura 2000 –verkostoon.

Onkamon Erä on esittänyt lausunnossaan, että olemassa olevien metsästysseurojen ulkopaikkakuntalaisten jäsenten metsästysoikeutta koskeva säännös lopettaisi hirvenpyynnin kansallispuiston alueella tähän elossa olevaan sukupolveen, henkilöihin, jotka ovat rekisteröitynä metsästysseuroihin lain voimaantullessa. Ympäristöministeriö oikaisee tämän käsityksen, sillä säännöksessä mainittu viittaus ”rekisteröitynä olemisesta” kohdistuu metsästysseuraan, ei yksittäiseen henkilöön. Kuten maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnossa (MmVL 20/2021 vp) on todettu, säännöksen tarkoituksena on rajoittaa kansallispuiston alueeseen kohdistuvaa metsästyspainetta siten, että olemassa olevien metsästysseurojen ulkopaikkakuntalaiset jäsenet saisivat kuitenkin jatkaa metsästystä kansallispuistossa. Vastaava olemassa olevien metsästysseurojen ulkopaikkakuntalaisia jäseniä koskeva poikkeus on Hossan kansallispuistosta annetussa laissa (296/2017). Lakiehdotuksen 3 §:n 3 momentti ei rajaa hirvenmetsästysoikeutta vain alueella metsästystä harjoittavien seurojen nykyisiin jäseniin, vaan metsästysoikeus olisi kaikilla sellaisten metsästysseurojen nykyisillä ja tulevilla jäsenillä, jotka ovat lain voimaan tullessa olemassa ja joiden alueeseen kansallispuisto sisältyy. Lain voimaan tulon jälkeen perustettavien, Vilma-lupa-alueella toimivien metsästysseurojen *ulkopaikkakuntalaiset jäsenet* eivät voisi metsästää kansallispuiston alueella. Sen sijaan paikalliset asukkaat voisivat metsästää myös myöhemmin perustettavan metsästysseuran jäsenenä kansallispuiston alueella niin hirveä kuin muutakin riistaa ehdotetun lain 3 §:n 2 momentin ensimmäisen lauseen mukaisesti (”Niillä, joiden kotikunta on Sallan kunta, on oikeus metsästää Sallan kansallispuistossa metsästyslain (615/1993) 8 §:n nojalla luonnonsuojelulain 13 §:n estämättä”).

Sallan riistanhoitoyhdistys esitti lausunnossaan huomioita hallituksen esityksen perusteluista sekä esitti, että lakiehdotuksen 3 §:n 3 momentti muutettaisiin muotoon ”*Lain voimaantullessa **Sallaan** rekisteröitynä olevan metsästysseuran jäsenellä on oikeus metsästää hirveä kansallispuiston alueella, jos kansallispuisto sisältyy metsästysseuran metsästysalueeseen.*”

Ympäristöministeriö viittaa ympäristövaliokunnalle 21.9.2021 antamaansa lausuntoon ja toteaa, että riistanhoitoyhdistyksen ehdotus on ympäristöministeriön kannalta hyväksyttävä, mutta säännös tulisi muotoilla siten, että siinä viitattaisiin Sallan kuntaan yhdistyksen kotipaikkana.

Edellä esitetyn perusteella ympäristöministeriö esittää kahta tarkennusta säännöksen muotoiluun sen selventämiseksi, että säännös ei rajoita paikallisten asukkaiden hirvenmetsästysoikeutta, ja että hirvenmetsästysoikeus olisi paikallisten metsästysseurojen kaikilla jäsenillä mukaan lukien seurojen ulkopaikkakuntalaiset jäsenet, niin nykyiset kuin tulevat. Ympäristöministeriö esittää momentin muotoiluksi seuraavaa:

- ***Lisäksi*** *lain voimaantullessa rekisteröitynä olevan metsästysseuran jäsenellä* ***kotikunnasta riippumatta*** *on oikeus metsästää hirveä kansallispuiston alueella, jos* ***yhdistyksen kotipaikka on Sallan kunta ja*** *kansallispuisto sisältyy metsästysseuran metsästysalueeseen.*

2.3. Kansallispuiston rajaus

WWF Suomen, Pro Kutsan ja *Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n* esitys merkittävistä laajennuksista kansallispuistoon lisäisi kansallispuiston luonnonsuojelullista merkittävyyttä. Kansallispuiston metsästykseen ja muuhun käyttöön kohdistuvat rajoitukset laajenisivat kuitenkin tällöin koskemaan merkittävästi laajempaa osaa Sallan kunnassa sijaitsevista valtion maista ja Metsähallituksen lupametsästysalueista. Edellä todetusti Sallan kunnan ehdotuksen mukainen rajaus sovittaa yhteen Sallan kunnan alueella erilaiset ympäristökäyttötarpeet ympäristöministeriön näkemyksen mukaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Ympäristöministeriö katsoo, että Pro Kutsa, Sallan ja Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n esitys Oulangan kansallispuiston kävijöiltä kerättävistä vapaaehtoisista maksuista ei anna aihetta lausumaan tässä yhteydessä.

2.4. Kulkuoikeudet

Sallan metsänhoitoyhdistys ry:n huomio kansallispuiston läheisyydessä yksityisomistuksessa olevien kiinteistöjen kulkuoikeuksien säilymisen varmistamisesta on huomioitu jo lausuntokierroksen perusteella hallituksen esitykseen tehdyissä tarkennuksissa. Siinä on todettu, että kansallispuiston perustaminen ei aiheuttaisi muutoksia alueeseen kohdistuviin olemassa oleviin vuokrasopimuksiin tai käyttöoikeuksiin. Näin ollen olemassa olevat kulkuoikeudet yksityisomistuksessa oleville kiinteistöille säilyisivät ennallaan.

2.5. Kansallispuiston vaikutukset ahmaan

Sallan riistanhoitoyhdistyksen kommentti hankkeen vaikutuksista alueen suojelun perusteena olevaan ahmaan korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (KHO:2020:31) mukaisesti on myös huomioitu hallituksen esityksessä. Kansallispuiston perustamisen vaikutuksia Natura-luontotyyppeihin tai -lajeihin ei ole tarpeen arvioida luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetulla tavalla, koska lakiesityksen tavoitteena on olemassa olevan palveluvarustuksen kehittäminen ja uudelleen kohdentaminen siten, että lisääntyvät kävijämäärät ohjattaisiin ottaen huomioon Natura 2000 -alueen luontotyyppien ja lajien suojelutarpeet ja elinympäristövaatimukset. Kansallispuiston huolellisella jaolla virkistys- ja syrjävyöhykkeisiin turvattaisiin laajan erämaisen alueen

säilyminen kansallispuistossa. Kansallispuiston perustaminen ei siten todennäköisesti heikentäisi niiden luontotyyppien esiintymiä ja lajien elinolosuhteita, joiden perusteella Aatsinki-Onkamon alueet on sisällytetty Euroopan unionin Natura 2000 -verkostoon. Kansallispuiston perustamista on pidettävä sekä luonnon monimuotoisuuden suojelun ja edistämisen sekä maiseman kauneuden säilyttämisen näkökulmasta myönteisenä.

2.6. Osallistaminen kansallispuiston jatkosuunnittelussa

Sallan paliskunnan, *Sallan riistanhoitoyhdistyksen* ja *Suomen Metsästäjäliiton* esitykset edustajiensa ottamisesta mukaan Sallan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman ja järjestyssäännön laativaan ryhmään huomioidaan vakiintuneen menettelyn mukaisesti Metsähallituksen sidosryhmät osallistavassa kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelussa ja järjestyssäännön laadinnassa.

2.7. Ruotusopimuksen merkitys kansallispuiston perustamisen kannalta

Sallan paliskunnan ja *Onkamon Erä ry:n* esiintuoma valtion ja Kuolajärven (nyk. Sallan) pitäjäläisten välinen ”ikuisiksi ajoiksi ja ainaisesti pysyväksi tarkoitettu” ruotusopimus on vuonna 1789 kuningas Kustaa III:n ja Kuusamon pitäjien talonpoikien välillä tehty sopimus alueellisesta puolustuksesta Venäjää vastaan. Pitäjien talonpojat sitoutuivat kesäkuussa 1789 pidetyissä kokouksissa asettamaan jääkärijoukon, johon kuului 47 sotamiestä, 2 rumpalia ja 57 jääkäriä, kustantamaan näille varustuksen aseita lukuun ottamatta sekä perustamaan torpat sotilaille. Talonpoikien vaatimuksesta Kustaa III sitoutui jääkäreiden palkan ja asevarustuksen ohella seuraaviin ehtoihin: ”Että ovat vapautetut niin hyvin sotamiespalkasta ja pestistä, sitten kun Sotamiehet ovat varustetut Torpilla, kuin maiden mittauksesta, Isojaosta, Veronpanosta ja Rajain käyntikustannuksesta Ruotsin ja Venäjän välillä ja että Ikuisiksi ajoiksi ovat säästetyt kaiken muun veron ja ulostekojen koroituksesta ja enennyksestä kuin mikä tähän asti on ollut tavallista, sekä että se vero, jonka Kuusamon pitäjä Keisarilliselle Venäjän Kruunulle tähän asti on maksanut, vast'edes on kokonaan taukoava.” sekä ”Että kaikki Kuusamon pitäjässä aloitetut Uudisasutukset, joita Maaherra ei vielä ole vahvistanut, käytettäisiin Torppien Sotamiehille ja yhdelle Rummuttajalle koskei kylläisiä Viljelystiluksia nyt enää mainitussa pitäjässä ole, ja ettei Uudistalojen viljelyksiä nyt enää sallittaisi ilman pitäjänmiesten erityisettä nimenomaisetta myöntymyksettä, sekä että Pitäjänmiehet saisivat hallita ja käyttää kaiken Pitäjässä olevan maa-alan vanhain Taloin laajentamiseksi ja enentämiseksi, jos jossakin varaa siihen olisi.”

Sopimuksen viimeisenä ehtona on, että ”Jos ei kaikkia näitä välipuheita ja ehtoja hyväksyttäisi täytettäväksi kuusamolaisille ja heidän jälkeisillensä, ovat he pidättäneet itselleen oikeuden tulla vapautetuksi sen täyttämisestä, jonka he yllämainitussa määrässä ovat ottaneet päällensä ja luvanneet.”

Kuningas Kustaa III vahvisti sopimuksen päätöksellään 27.4.1790, kaksi vuotta ennen menehtymistään salamurhassa.

Sopimus menetti merkityksensä, kun Suomen alue siirtyi Haminan rauhassa 1809 Venäjän haltuun, eikä pitäjäläiset enää joutuneet toteuttamaan omia sitoumuksiaan sopimuksesta. Sopimuksen raukeamista arvioitiin Suomen senaatissa 1850-luvulla, mutta asia ratkaistiin vasta vuonna 1879 säätyjen käsittelyn jälkeen annetussa ”Armollisessa julistuksessa Kuusamon, Kemijärven ja Kuolajärven pitäjäläisten kanssa tehtyjen knihtikontrahtien muuttamisesta”, jossa perustettiin väliaikaiset manttaalilukujen mukaiset lohkot, joiden ulkopuolinen maa jäi valtion haltuun. Valtiopäivät sääti knihtikontrahtipitäjien isojaosta ”asetuksen verollepanosta ja isojaosta Kemijärven, Kuusamon ja Kuolajärven pitäjissä” 17.1.1898. Sen mukaisesti

ruotusopimuksen ehdosta huolimatta tilusten mittaus alkoi 1900-luvun alussa. Kuolajärven pitäjässä isojako saatiin päätökseen 1930-luvun lopulla. Pitäjästä jäi Suomen puolelle toisessa maailmansodassa nykyinen Sallan kunta

Ruotusopimuksesta huolimatta Suomen valtion perustamisen jälkeen eduskunta on säätänyt myös entisten ruotusopimuskuntien alueella voimassa olevasti niin kiinteistön muodostamisesta kuin verotuksesta kiinteistövero mukaan lukien. Edellä esitetysti ruotusopimus on oikeushistoriallisesti kiinnostava, mutta oikeudellisesti Sallan kansallispuiston perustamisen kannalta vailla merkitystä.